

Przewodnik

*Miesięcznik Okręgu
Podkarpackiego PZN*

(109)

01/2014 ISSN 1897-841X

Tyle jesteś wart ile drugiemu pomożesz...

**miesiąc styczeń - czas do życzeń!
Szczęśliwego Nowego 2014 Roku!**

Spis treści:

- Styczeń 2014 – felieton str.3
- Dzień Białej Laski w Jaśle str.7
- Szczęście – jakie Twoje imię? str.9
- Relacja z obchodów DBL w Jarosławiu str.12
- Dzień Białej Laski w Lesku str.16
- Odtajnianie imprezy w Restauracji Retro Park str.18
- DBL w Dębicy str.23
- Witryna poetycka styczeń 2014 .....str.25

Miesięcznik Okręgu Podkarpackiego Polskiego Związku Niewidomych

Wydawca: Zarząd Okręgu Podkarpackiego PZN w Rzeszowie

Skład redakcji:

Redaktor Naczelny, koordynator: "Zygflor" - Zygmunt Florczak

Skład komputerowy: Aneta Długosz
Współpracują: Ewa Smołucha, Łucja Bielec, Agata Pogoda
Adres siedziby redakcji: 35-201 Rzeszów, Plac Dworcowy 2,
tel. (017) 85 24 738, fax. (017) 86 22 328,
e-mail: podkarpacki@pzn.org.pl
www.podkarpacki.pzn.org.pl

Styczeń

Oczywiście imię miesiąca wywodzi się od wyrazu „**stykać**”. To przecież w ten szczególny czas „*styka się*”, czyli łączy, rok stary z Nowym – rozpoczyna, czyli inauguruje, nieznany nam okres, któremu towarzyszą nasze obawy i pytanie: „*Jak nam będzie się żyło przez najbliższe dni i miesiące; co na ten czas zaplanował nam los i z czym w najbliższym roku możemy się liczyć i zmagać ?*”

Wedle wiedzy i znawcy ludowych obyczajów - *slawisty oraz historyka literatury i kultury polskiej - Aleksandra Brücknera* określenie nazwy tego czasu wywodzi się od słowa „**tyki**”, które w tym zimowym niesprzyjającym czasie żyjący według agrarnego harmonogramu zajęć chłopi przygotowywali (*wycinali*) na wiosenne potrzeby związane chociażby z uprawą fasoli. W języku staropolskim styczeń nazywano również *tyczniem, godnikiem i ledzieniem* (*współczesna czeska nazwa miesiąca: leden*).

Tak więc styczeń „**styka**” - czyli łączy – *stary Rok* z *Nowym* i chyba nie ma sensu doszukiwać się innych genealogii. Miesiąc charakteryzuje się silnymi lodowatymi wiatrami oraz malowanymi przez mróz na szybach nieszczelnych okien przepięknymi białymi kwiatami i fantazyjnymi kompozycjami, których urokowi ulega każdy z nas.

Jego łacińska nazwa *Ianuaris* została zapożyczona przez większość języków europejskich i pochodzi od *rzymskiego boga początku* – Janusa.

Przykłady przysłów trafnie charakteryzujących ten czas:

Gdy styczeń zamglony, marzec zaśnieżony.

Jak styczeń zachlapany, to lipiec zapłakany.

Gdy styczeń jasny i biały, w lecie bywają upały.

Styczeń mrozem trzeszczeć musi, wtedy chłopa plon przydusi.

Kiedy styczeń najmroźniejszy, wtedy roczek najplodniejszy.

Gdy w styczniu mrozy i śniegi, będą stodoły po brzegi, gdy styczeń mrozów nie daje, prowadzi nieurodzaje.

Kiedy w styczniu deszcz leje, robi złe nadzieje.

Styczeń mrozi - lipiec skwarem grozi.

Bój się w styczniu wiosny, bo marzec zazdrosny.

W te dni wspominamy:

1 stycznia 1754 r. – urodził się **August F. Globensky** – polski lekarz, aptekarz, pionier polskiego osadnictwa w Kanadzie (zm. 1830 r.).

1 stycznia 1944 r. – urodził się **Zdzisław Ambroziak** – siatkarz, dziennikarz, reprezentant Polski, uczestnik Igrzysk Olimpijskich (zm. 2004 r.).

2 stycznia 1954 r. – we Włoszech – w przeddzień pierwszych transmisji telewizyjnych – papież **Pius XII** wystosował apel ostrzegający wszystkie rodziny przed niebezpieczeństwem, jakim jest telewizja.

3 stycznia 1894 r. – zmarł **August Kościesz-Żaba** – polski orientalista, dyplomata w służbie rosyjskiej. Prowadził badania nad zwyczajami Kurdów, swoje spostrzeżenia publikował w języku francuskim. Opracował słownik francusko – kurdyjski (ur. 1801 r.).

4 stycznia 1809 r. – w Coupvray urodził się **Louis Braille** – twórca pisma punktowego dla niewidomych; zmarł w Paryżu

6 stycznia 1852 r.

5 stycznia 1994 r. zmarł **Władysław Kurpiewski** – lekkoatleta, gimnastyk, szermierz. Był podoficerem 9 Pułku Strzelców Konnych, uczestnikiem kampanii wrześniowej, żołnierzem AK. Po II wojnie światowej był trenerem i współtwórcą sukcesów polskich szermierzy i florecistów (ur. 1903 r.).

6 stycznia – OBJAWIENIE PAŃSKIE – Trzech Króli

Według legend mędrcami (*trzema królami*) byli: **Kacper** z Arabii; **Melchior** z Persji i **Baltazar** z Indii. Zgodnie z ówczesnym obyczajem mędrcy ofiarowali nowo narodzonemu podarunki będące wyrazem hołdu – złoto, kadzidło i mirrę.

Od XV wieku w dniu Trzech Króli w kościele święci się złoto i kadzidło jako symbol darów, które Mędrcy złożyli Dzieciątku w stajence. Od XVIII wieku święci się także kredę. Do tradycyjnych

zwyczajów należy pisanie na drzwiach święconą w tym dniu kredą inicjałów – **K+M+B** - i cyfry oznaczające rok. Ten skrót trzech imion znaczy również: „*Niech Chrystus błogosławi ten dom*” – z łaciny: *Christus Mansionem Benedicat*.

Niektóre nacje w tym dniu obchodzą **Dzień Dziecka**.

7 stycznia 1834 r. – urodził się **Johann Philipp Reis** – niemiecki fizyk i wynalazca, który jako pierwszy skonstruował i w 1861 r. – czyli 15 lat przed patentem Grahama Bella – zaprezentował prototyp telefonu magnetycznego (zm. 1874 r.).

7 stycznia 1844 r. – urodziła się św. **Bernadette z Lourdes** - właściwie Marie-Bernadette Soubirous – francuska zakonnica, mistyczka. Za sprawą wydarzeń, w których odegrała główną rolę, to Lourdes stało się najsłynniejszym maryjnym miejscem pielgrzymkowym na świecie (zm. 1879 r.).

8 stycznia 1884 r. – urodził się **Kornel Makuszyński** – pisarz, autor książek dla dzieci i młodzieży, np.: „*Awantura o Basię*”, „*Szatan z siódmej klasy*”, czy „*Przygody Koziołka Matołka*” (zm. 1953 r.).

8 stycznia 1894 r. – urodził się św. **Maksymilian Kolbe** – franciszkanin, kapłan i męczennik. Zmarł 13. 08. 1941 r. w obozie w Oświęcimiu oddając życie za współwięźnia.

9 stycznia 1774 r. – zmarł **Józef Andrzej Załuski** – biskup kijowski, pisarz, mecenas sztuki i nauki; współzałożyciel Biblioteki Załuskich – pierwszej biblioteki publicznej w Warszawie (ur. 1702)

9 stycznia 1954 r. – w Nowym Jorku po raz pierwszy zaprezentowano kalkulator elektroniczny.

10 stycznia 1994 r. – zmarł **Stefan Inglot** – historyk, badacz historii gospodarczej społecznej; działacz ruchu spółdzielczego, profesor uniwersytetów Jagiellońskiego i Wrocławskiego (ur. 1902)

11 stycznia 1474 r. – krakowska drukarnia **Kacpra Straubego** wydała „*Kalendarz Ścienny na rok 1474*” – był to pierwszy druk wykonany w Polsce.

12 stycznia 1889 r. – zmarł **Maurycy Madurowicz** – lekarz położnik, ginekolog, konstruktor narzędzi operacyjnych (ur. 1831 r)

12 stycznia 1944 r. – natarciem wojsk sprzymierzonych na wzgórze Monte Cassino (zdobyte 18. 05. przy decydującym udziale żołnierzy 2 Korpusu Polskiego) rozpoczęła się trwająca do 4 06.

1944 r. **bitwa o Rzym – najdłuższa bitwa II wojny światowej.**

13 stycznia 1964 r. – **Karol Wojtyła** został mianowany arcybiskupem metropolitą krakowskim.

14 stycznia – to **Dzień Sprzątania Biurka**

14 stycznia 1934 r. – urodził się **Marek Hłasko** – polski pisarz, idol młodzieży lat 50 i 60-tych. M.in. napisał: „*Baza ludzi umarłych*”, czy „*Piękni dwudziestoletni*” (zm. 1969 r.).

16 stycznia 1944 r. – urodził się **Andrzej Niemczyk** – polski siatkarz i trener; twórca sukcesów polskiej siatkówki żeńskiej na początku XXI wieku.

17 stycznia 1944 r. – w wyniku tzw. operacji warszawskiej trwającej od 14 do 17 stycznia 1945 r., w które brała udział 1 Armia WP oraz 47 i 61 Armia 1 Frontu Białoruskiego została **wyzwolona Warszawa.**

17 stycznia 2004 r. – zmarł **Czesław Niemen** – polski piosenkarz, kompozytor, autor tekstów piosenek, multiinstrumentalista (ur. 1939 r.).

18 stycznia 1904 r. – urodził się **Cary Grant** – wybitny aktor amerykański (zm. 1986 r.).

19 stycznia 1354 r. – król **Kazimierz Wielki** wydał dokument lokacyjny dla **Rzeszowa.**

Tegoż dnia w Krakowie król Kazimierz Wielki podpisał akt donacyjny, który mówi o nadaniu w dziedziczenie i wieczne władanie miasta Rzeszowa Janowi Pakosławicowi – dziedzicowi ze Stróżysk. Tym samym Rzeszów uzyskał prawa miejskie.

20 stycznia 1924 r. – opublikowano rozporządzenie prezydenta RP wprowadzające w całym kraju **jednolitą narodową walutę – złoty**

21 stycznia – to **Dzień Babci**

21 stycznia 1874 r. – urodził się **Wincenty Witos** – polityk, jeden z twórców ruchu ludowego, samouk, najwybitniejszy polski przywódca chłopski pierwszej połowy XX wieku (zm. 1945 r.).

21 stycznia 1924 r. – zmarł **Włodzimierz Lenin** – rosyjski polityk, teoretyk komunizmu, przywódca rewolucji październikowej (ur. 1870 r.).

22 stycznia – to **Dzień Dziadka**

22 stycznia 1994 r. – zmarł **Telly Savalas** – amerykański aktor, odtwórca tytułowej roli porucznika **Kojaka** w serialu telewizyjnym (ur. 1924 r.).

23 stycznia 1944 r. – zmarł **Edvard Munch** – norweski malarz i grafik. Jego twórczość była jednym ze źródeł ekspresjonizmu. Jego obraz „**Krzyk**” – obok „*Mony Lisy*” Leonarda da Vinci, czy „*Słoneczników*” Vincenta van Gogha - należy do najbardziej znanych obrazów na świecie (ur. 1863 r.).

24 stycznia 1984 r. – firma **Apple** zaprezentowała pierwszy komputer z serii **Macintosh** wyposażony w system operacyjny z graficznym interfejsem użytkownika.

25 stycznia – to **Dzień Sekretarki i Asystentki**

25 stycznia 1954 r. – premiera filmu *Leona Buczkowskiego* „**Przygoda na Mariensztacie**” – pierwszego polskiego filmu nakręconego w kolorze.

26 stycznia 2004 r. – zmarł **Aleksander Małachowski** – polityk, działacz opozycyjny w okresie PRL, wicemarszałek Sejmu w latach 1993 – 97 (ur. 1924 r.).

26 stycznia – to **Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holocaustu**

27 stycznia 1944 r. – zakończyła się trwająca od 8. 09. 1941 r. niemiecka *blokada Leningradu*. Prawdopodobnie pochłonęła ponad milion ofiar.

27 stycznia 1945 r. *Armia Czerwona* wyzwoliła hitlerowski obóz koncentracyjny *Auschwitz – Birkenau*.

28 stycznia 1924 r. – urodziła się **Maria Foltyn** – światowej sławy śpiewaczka operowa, znakomita odtwórczyni Halki w operze Moniuszki (zm. 2012 r.).

28 stycznia 2006 r. pod gruzami zawalonego dachu hali Międzynarodowych Targów Katowickich zginęło **65** osób. Była to największa katastrofa budowlana we współczesnych dziejach Polski.

30 stycznia 2001 r. zmarł **Edmund Fetting** – aktor i muzyk, wykonywał piękne ballady, m.in. do filmu „*Prawo i pięść*” oraz „*Czterej pancerni i pies*” (ur. 1927 r.).

31 stycznia, to **Światowy Dzień Trędowatych**

31 stycznia 1944 r. – zmarła **Stefania Sempołowska** – wybitna działaczka społeczno-oświatowa, pedagog, publicysta, bojowniczką o prawa więźniów politycznych, autorka projektu **Karty Praw Dziecka** (ur. 1870 r.).

Tym numerem pisma rozpoczynamy szczególnie, bo dziesiąty rok emisji „Przewodnika”.

W związku z tym marzy mi się fakt tego, aby do Państwa rąk w jubileuszowym roku emisji ponownie trafiła jego czarnodrukowa wersja szczególnie oczekiwana przez ludzi starszych i tych, którzy na co dzień nie korzystają z komputera i Internetu.

Pragnę, aby znowu z Redakcją podjęły współpracę osoby, które niegdyś z nią utrzymywały ściśle kontakty i których utwory były publikowane na łamach „Przewodnika”, bo naprawdę warto.

Rok 2014 - oprócz już wypunktowanych faktów jest - czasem podsumowania 15 - lecia prezesury Ryszarda Cebuli , czy 10 - letniego dyrektorowania zasobami ludzkimi w biurze ZO przez Małgorzatę Musiałek lub okrągłego Jubileuszu (uważam, że wartego wspomnienia) najmłodszej terenowej struktury PZN i innych.

Rok 2014, to 20 rocznica utworzenia i zarejestrowania „Przemyskiego Klubu Kultury Fizycznej i Turystyki Pracowników Spółdzielni Niewidomych oraz Osób Niepełnosprawnych „Start” w Przemysłu - protoplasty PKSiRNiS „Podkarpacie”.

*Na zbliżające się miesiące i nadchodzący czas **Nowego 2014 Roku** wszystkim zrzeszonym w organizacji, naszym sympatykom i tym wszystkim, którzy nam sprzyjają - w imieniu własnym oraz władz naczelnych ZO Podkarpackiego PZN - pragnę złożyć jak najserdeczniejsze życzenia spełnienia zakładanych przez nas w Nim planów i założeń; do tego zdrowia, zadowolenia z życia i z pracy społecznej niekiedy podjętej wbrew racjom zdroworozsądkowym.*

Niech motywują Was do Niej racje wyższe wynikające chociażby z przekazów religii, czy innych, bo w tym, co robimy musi być jakieś „zakotwiczenie”, gdyż bez takich argumentów nie da się służyć – szczególnie w sytuacjach ekstremalnych, których życie nie szczędzi...

Bez względu na to, z jakich względów to czynimy – ważnym jest, by służyć z serca i autentycznie nie licząc na splendory i zauważenie tego, co robimy dla innych ... przez innych ...

Dzień Białej Laski w Jaśle

We wtorek 24. 09. 2013 r. w obiekcie jasielskiego MDK ludzie zrzeszeni w tutejszym Kole PZN obchodzili Międzynarodowy Dzień Białej Laski. Lokalne obchody stanowiły doskonałą okazję do spotkania się członków wzmiankowanej struktury oraz były czasem do podsumowania ostatnich dwóch lat jego działalności.

Spotkanie tradycyjnie rozpoczęło się powitaniem członków Koła oraz gości, wśród których znaleźli się m.in. przedstawiciele władz samorządowych, MOPS, PCPR, czy władz ZO Podkarpackiego PZN. Zebranych okolicznościowe spotkanie umilił występ dzieci z Młodzieżowego Domu Kultury. Powiatowe Koło Polskiego Związku Niewidomych w Jaśle funkcjonuje już 46 lat. Na

tegorocznym spotkaniu przedstawione zostało sprawozdanie za ostatnie dwa lata działalności Koła. Wynika z niego, że wśród ich 151 członków są osoby zrzeszone o zróżnicowanym stopniem inwalidztwa z tytułu narządu wzroku - w tym 16 - cioro dzieci.

Podczas spotkania wielokrotnie podkreślano fakt, że od 2007 r. Koło dysponuje własnym lokalem przy ulicy Śniadeckich 15 w Jaśle, dzięki czemu może rozwijać działalność świetlicową. Szczyłą się m.in. tym, że posiadają i sukcesywnie rozszerzają zbiory książki mówiącej i że w ich Kole prężnie działa CROSS - sowka Sekcja gry w szachy i warcaby oraz strzelectwa laserowego.

Według **Ireny Gorczycy** – jednej z liderek tejże struktury - istotne jest w tym dniu przede wszystkim eksponowanie problemów osób niewidomych oraz niedowidzących na szerszym forum społecznym; czemu m.in. służą takie spotkania.

Ważnym jest zatem aby owe problemy nie były obce osobom zdrowym, które powinny rozumieć ich troski. *„Staramy się – zdradziła udzielając wywiadu lokalnym mediom - prowadzić integrację osób niewidzących oraz niedowidzących z osobami widzącymi. Temu ma służyć także zorganizowane spotkanie z okazji DBL. Ważna jest edukacja. Wyświetlimy dzisiaj film pt. „N jak niewidomy”, z którego można dowiedzieć się jak skutecznie pomagać osobom z różnymi schorzeniami wzroku w prostych codziennych czynnościach jak np. przechodzenie przez jezdnię”* – tym stwierdzeniem spuentowała swą wypowiedz p. Irena.

W miesiącach letnich Koło organizuje wyjazdy integracyjno – szkoleniowe, na których prowadzone są szkolenia z zakresu poruszania się z białą laską w nieznanym terenie, czynności dnia codziennego oraz szkolenia mające za zadanie poszerzyć wiedzę o chorobach wzroku. Koło stara się również organizować dla swoich członków porady prawne.

W zasygnalizowanym wywiadzie **Irena Gorczyca** również oceniła sytuację osób niewidomych i niedowidzących mieszkających w powiecie jasielskim m.in. mówiąc: *„Dużym problemem gnębiącym środowisku jest brak pracy. Ze swojej strony dla najbardziej potrzebujących. rozprowadzamy żywność z PBŻ. Warto podkreślić, że nasi członkowie mieszkający w Jaśle mają darmowe bilety MKS, ale przewodnicy muszą za bilet płacić normalnie. Członkowie z gmin nie mają darmowych przejazdów. Trzeba jednak powiedzieć, że w ostatnich latach wiele zmieniło się na lepsze w naszym mieście pod względem dostosowania infrastruktury do potrzeb osób niewidomych i niedowidzących. Jesteśmy również*

bardzo wdzięczni władzom samorządowym, które wspierają naszą działalność” – tym stwierdzeniem zakończyła ciekawą wypowiedź skierowaną wobec swoich, jak i szczególnych gości.

Zygflor

2013-10-23

„Szczęście” – jakie Twoje imię?

- to retoryczne pytanie nękające wszystkich bez względu na to, czy są pełno, czy niepełnosprawni; to jednocześnie motto „**i znak zapytania**” tegorocznych obchodów **Dnia Białej Laski**, które ludzie z dysfunkcją wzroku zrzeszeni w Kole Powiatowym Polskiego Związku Niewidomych w Lubaczowie – już tradycyjnie - obchodzili w gronie osób im sprzyjających i ich wspierających – też tradycyjnie - w lubaczowskim MOK - ich siedzibie - w dniu **24 października 2013 r.**

Równie tradycyjnie świętowanie zainaugurował występ dzieci ze **Szkoły Podstawowej z Zalesia**, które w przemyślanie dobranym repertuarze słowno – muzycznym drażyły zasugerowany w tytule temat i wzmiankowane pytanie.

Punktem szczytowym tegoż rozważania był niezwykle dynamicznie wykonany przez dzieci choreograficzny układ wykonany w rytmie

trafnie dobranej muzyki, która potęgowała rozważanie tego, co spłynęło do szczególnego odbiorcy tegoż spektaklu.

Na widowni – oprócz członków Koła PZN i ich opiekunów zasiedli: Starosta Lubaczowski – **Józef Michalik**, wiceburmistrz Miasta Lubaczowa – **Adam Margraf**, Burmistrz MiG Oleszyce **Andrzej Gryniewicz**, sekretarz UG Lubaczów – **Mariusz Pieróg**, rehabilitantka ZO PZN – **Monika Balcerak**, dyr. MOK – **Andrzej Kindrat**, zaś pomiędzy ludźmi **Arkadiusz Markiewicz** – z PCPR, **Katarzyna Antonik Pelc** – dyr. MBP w Lubaczowie, **Marta**

Fircowicz –Mazurek reprezentująca Wydział Oświaty i Spraw Socjalnych Starostwa, szef jarosławskiego PSD – **Grzegorz Graboń**, **Alina Gołas** – dyr. Szkoły Podstawowej w Zalesiu, **Maria Powroźnik** – szefowa oleszyckiej struktury PSD oraz „*ekipa*” TV **Lubaczów** wraz z **Iwoną Buczko** – rozpoznawalną „*ikoną*” tegoż medium znaną mieszkańcom nie tylko naszego regionu.

Druga część szczególnych uroczystości, to skromna biesiada w Sali kawiarnianej **MOK** zrealizowana przy ciastku, pączku, kawie i herbacie. Zainaugurowało ją kilkuminutowe wprowadzenie prezesa ZK PZN oraz wspomnienie Koleżanki, która najprawdopodobniej została potrącona przez dostawczy samochód przez to tylko, że nie została zauważona, gdyż na co dzień nie używała białej laski – narzędzia i symbolu wyróżniającego ludzi z dysfunkcją wzroku w tłumie, na chodniku, czy przy przekraczaniu drogi.

Stąd wielki apel prezesa ZK PZN, aby nie wstydzić się **białej laski** i zacząć używać jej na co dzień w miejscach publicznych, bo po

to została zarejestrowana i uznana za znak – symbol określonej niepełnosprawności - i jest o niej mowa m.in. w Kodeksie Drogowym, który wyczuła wszystkich użytkowników pojazdów mechanicznych poruszających się po drogach na osoby jej używającej.

Podczas tzw. dyskusji z ust zaproszonych Gości padały życzenia zdrowia oraz wszelkiej pomyślności wraz z zapewnieniami pomocy na miarę reprezentowanych przez siebie samorządów.

Po czasie tok dyskusji ewaluował ku problemom regionu w kontekście uruchomienia z dniem 5 grudnia 2013 r. przejścia granicznego w Budomierzu, a tym samym zwielokrotnienia zagrożenia względem ludzi niedowidzących żyjących przy trakcie drogowym od tegoż, aż

poza granice Gminy Oleszyce.

Ludzie wykazywali ogromne zainteresowanie rozwojem regionu m.in. w perspektywie rozwoju jego atrakcji turystycznych, o których coraz głośniejszy nie tylko w skali Podkarpacia.

Szczególne spotkanie – jak zwykle – zakończyło się wraz z opuszczeniem naszego grona przez Starostę, który – tak z tego faktu wynika – zawsze jest największą indywidualnością i magnesem mobilizującym ludzi zrzeszonych w naszej strukturze do przybycia na spotkania organizowane przez ZK PZN w Lubaczowie.

Kiedyś Ryszard Riedel (*Dżem*) stwierdził że „w życiu piękne są tylko chwile” i chyba w tym kontekście można zinterpretować, czy odczytać, zrelacjonowane powyżej spotkanie członków tegoż środowiska - mieszkańców naszego regionu -, dla których udział w uroczystościach im dedykowanym oraz spotkanie się z ludźmi, na których można w ciągu roku liczyć, to szczególne doświadczenie i chwile, które w tym kontekście są tak przez nich odczytywane, czy interpretowane.

Z całą odpowiedzialnością rzec można, że był to ciekawie spędzony czas, w którego atmosferę wprowadziły nas podopieczne

Barbary Karkut – Szawary i Marii Zadwornej, które już u zarania spotkania w artystycznym przekazie zadały zaczerpnięte z twórczości Tadeusza Śliwiaka trudne pytanie, a kontynuowali „dostrajając się” zaproszeni Goście, którzy swą obecnością oraz ciekawymi i ciepłymi wystąpieniami sprawili, że ten czas w naszej pamięci zapisał się tak, a nie inaczej.

Nawiązując do tytułu relacji owym niewymiernym **szczęściem** można określić splot lub pasmo pięknych **chwil** (*nawiązanie do przemyśleń Ryszarda Riedla z „Dżem”*), które są okrasą naszego życia i jego pragnieniem i oby każdy z nas owych momentów w swoim zaistnieniu mógł przeżyć – i zarejestrować - jak najwięcej...

Zygflor

2013-10-25

P.s.

Korzystając z łamów przyjaznego nam periodyku ZK PZN w Lubaczowie – przy okazji - pragnie podziękować wszystkim ludziom dobrej woli, którzy rozliczając się podatku dochodowego za 2012 r. dokonali odpisu 1% na rzecz ludzi z dysfunkcją wzroku zrzeszonych w Kole Powiatowym PZN w Lubaczowie, za co serdecznie jesteśmy wdzięczni i ... z serca dziękujemy.

Relacja **z obchodów Dnia Białej Laski w Jarosławiu**

Uroczyste obchody Międzynarodowego Dnia Niewidomego, czyli Dnia Białej Laski aktyw oraz członkowie jarosławskiej struktury PZN wraz z ludźmi im sprzyjającymi zaproszonymi do udziału w Ich spotkaniu „świętowali” w dniu **24 października 2013 r.** w jarosławskiej Restauracji „**San**” przy ul. Piekarskiej 4 – obiekcie **Tadeusza Słowika** znanego miejscowego filantropa i dobroczyńcy, który wspomaga m.in. i niewidomych w tym wszystkim, co dobrego czynią dla ludzi cierpiących z powodu braku lub dotkliwego ograniczenia wzroku.

Szczególne spotkanie tuż po 15⁰⁰ zainaugurowała prezes **Ewa Bednarczyk** z sercem witając wszystkich swoich podopiecznych przybyłych na wspomniane uroczystości, jak i gości zasiadających za przydzielonym stołem, wśród których m.in. zasiedli: **Alina Niedużak** – rehabilitantka Okręgu Podkarpackiego PZN, wspomniany restaurator **Tadeusz Słowik**, **Renata Fronc** – „szefowa” przemyskiego Koła PZN, występujący m.in. i w tejże roli Zygmunt Florczak – prezes Koła PZN Lubaczów, równie w podwójnej roli **Grzegorz Graboń** – prezes jarosławskiego PSD, **Józef Bednarczyk** – członek Rady Miasta Jarosławia oraz lokalne media, czyli Internetowa Telewizja o cieplej nazwie **Twoja TV**.

W inauguracyjnym imprezę przemówieniu prezes **Ewa Bednarczyk** przybliżyła genezę szczególnego święta, złożyła „od serca” najszczerze życzenia życząc zdrowia oraz wszelkiej innej pomyślności przy okazji zdradzając, że jak długo udziela się na rzecz

środowiska – wraz z wysługą lat - w tej społecznej pracy – zamiast przybywać – to ubywa jej tzw. pewności siebie, wzrasta w niej stres podczas inauguracji tego typu spotkań. Wielu z nas – m.in. na podstawie własnych doświadczeń od razu stwierdzi, że zaświadcza

to o tym, ile w to, co robi wkłada własnego intelektu, sił i zdrowia.

Uważam, że szczególnie uwrażliwiającym było wystąpienie **Tadeusza Słowika**, które krótko można spuentować mickiewiczowskim – zaczerpniętym z ballady „Romantyczność” - wersem: „*Miej serce i patrzaj w serce!*”

Następnym punktem uroczystości było wręczenie Honorowych Odznak PZN, tytułu „Przyjaciół Niewidomych”, czy przyjmowanie w poczet członków honorowych PZN.

I tak wręczono lub przyjęto:

- Honorowe Brązowe Odznaki PZN: **Bożena Majdańska** i **Andrzej Burlis**
- Tytuł i odznakę „Przyjaciół Niewidomych”: **Anna Kamińska, Sabina Kamińska, Dorota Domka - Wiśniowska, Grażyna Pyda**
- W poczet Honorowych członków PZN przyjęto: **Elżbietę Guzowską** i **Krzysztofa Guzowskiego**

W trakcie spotkania był podawany gorący posiłek, po którym wszystkich zebranych do wspólnej zabawy zachęcał nieznany mi z imienia **Didżej**.

Specjalnym punktem świętowania MDBL były zrealizowane pokazy laserowe, które wszystkich widzących przeniosły w zaczarowany świat baśni, czy inną tego typu rzeczywistość.

Przy suto zastawionych stołach bawiono się do późnych godzin wieczornych, zaś rozgrzane głowy podczas powrotu w domowe pielesze chłodził od dawna oczekiwany deszczyk, który zapewne nie zepsuł dobrych humorów wynoszonych z obiektu p. Słowika.

Zygflor

2013-10-30

Dzień Białej Laski „po bieszczadzku”

22 października 2013 r. – około godz. 11⁰⁰ - w Schronisku Młodzieżowym „Bieszczadnik” w Lesku rozpoczęło się okolicznościowe spotkanie z okazji Dnia Białej Laski członków tejże struktury PZN przez nas laików zamieszkujących inne rejony Podkarpacia określanych mianem „bieszczadników”.

Na spotkanie przybyło około 70 członków Koła – w tym zaproszeni Goście, aktualni i byli działacze na czele z obecnie urzędującą prezes **Łucją Bielec**.

Z grona zaproszonych gości należy wymienić przede wszystkim dyr. biura ZO Podkarpackiego PZN –

Małgorzatę Musiałek oraz Starostę leskiego **Marka Pańko**, którzy swą obecności uświetnili relacjonowane uroczystości.

Jak zwykle okolicznościowe spotkanie zainaugurowała prezes **Łucja Bielec**, a nawiązujący do obchodów DBL referat odczytał

Paweł Szybowski.

W treściwym wystąpieniu przybliżył genezę Międzynarodowego Dnia Białej Laski oraz problemy osób borykających się z dysfunkcją wzroku w ich regionie.

Przy okazji podziękowali wszystkim życzliwym osobom za pomoc i zrozumienie problemów i potrzeb związanych ze szczególnym charakterem niepełnosprawności jaka dotyka osoby niewidzące i niedowidzące.

W tym roku leski ZK PZN zdecydował, aby „za zrozumienie, sprzyjanie i wspieranie” tego, co czynią na rzecz środowiska odznaką „Przyjaciel Niewidomych” **Małgorzata Musiałek** – dyr. biura ZO

PZN - w relacjonowanym dniu wyróżniła nią 14 osób: - w tym Starostę Powiatu Leskiego **Marka Pańko**.

Spotkanie swoimi wystąpieniami uatrakcyjniły dzieci z Ogniska Pracy Pozaszkolnej w Lesku.

Z relacji prezes Łucji Bielec wynika, że bawiono się od południa do późnych godzin wieczornych i - jak

dodaje -: „było fajnie, miło i wesoło”. W trakcie spotkania był podawany gorący posiłek, po którym wszystkich zebranych do

wspólnej zabawy zachęcił **Didżej Robert** z BDK w Lesku.

Leskim obchodom DBL sprzyjała piękna pogoda, więc wszystko „sprzysięgło się” ku temu, aby przyjechać do stolicy powiatu leskiego i wziąć udział w lokalnych obchodach DBL w towarzystwie

osób im sprzyjających i ich wspierających.

*Relację sporządzono na podstawie telefonicznej rozmowy z prezes ZK PZN w Lesku – **Lucją Bielec***

Zygflor

2013-10-31

„Diamentowy” Jubileusz Koła PZN w Mielcu.

Jakiś czas temu aktyw ZK PZN w Mielcu – po dokładnej analizie obiektów gastronomicznych w swoim mieście pod kątem dostępności dla osób z dysfunkcją wzroku – po stosownych ustaleniach wyznaczył na dzień **23 października 2013 r.** lokalne „świętowanie” Dnia Białej Laski połączone z obchodami Jubileuszu 60- *lecia* ich struktury w regionie.

I tak też się stało. Po zakontraktowaniu - zarezerwowaniu terminu – w przyjaznej niepełnosprawnym Restauracji „Retro Park”

zlokalizowanej w Mielcu przy ul. Wolności 1 tuż po 15⁰⁰ w w/w dniu zaczęli schodzić się we wspomnianym lokalu członkowie obchodzącej

swój „diamentowy” Jubileusz struktury, jak też zaproszeni goście.

Na krzesłach zarezerwowanych dla VIP-ów zasiedli: m.in. dyr. biura ZO PZN **Małgorzata Musiałek**, **Andrzej Kurdziel** – członek Zarządu Powiatu Mieleckiego – reprezentant Starosty

Mieleckiego **Andrzeja Chrabąszcza**, ks. **Krzysztof Dynarowicz** – kapłan zaangażowany w Duszpasterstwo Niewidomych, red. **Kowalczyk** reprezentujący mielecki tygodnik **KORSO**, **Alina Niedużak** - rehabilitantka z ZO PZN.

Punktualnie o godz. 16⁰⁰ szczególną uroczystość i spotkanie zainaugurował prezes ZK PZN w Mielcu **Henryk Boroński**, który wszystkich serdecznie przywitał jednocześnie w przystępny sposób przybliżając intencję tego spotkania.

Niewątpliwie ważnym było omówienie genezy Dnia Białej Laski, ale jeszcze ważniejszym i niezwykle ciekawym było odczytanie **Rysu historycznego** powstania i działalności **mieleckiego Koła PZN** autorstwa prezesa Borońskiego opracowanego na podstawie dokumentów zgromadzonych w archiwum Koła oraz faktów zaczerpniętych z od lat prowadzonej przez p. **Jaje „Kroniki Koła”**, którą w czasie spotkania wszyscy mogli podziwiać i w niej się z okazji Jubileuszu wpisać.

Uważam, że niezwykle ciekawym – *i nowatorskim, godnym rozpropagowania w skali Podkarpacia* - zastosowanym audiowizualnym rozwiązaniem było wyświetlanie dla całego towarzystwa na umiejscowionym w biesiadnej Sali ekranie około 50 slajdów obejmujących czas od 2007 r., aż

po rok bieżący charakteryzujących lata pracy aktualnego ZK, który mniej więcej pracuje w tym samym składzie od wymienionego wcześniej czasu.

Omawiana projekcja w swym zamyśle miała pobudzić do wspomnień członków omawianej struktury PZN, zaś szczególnym Gościom uzmysłowić ideę i celowość pracy na rzecz człowieka niewidomego lub „tylko” borykającego się z ograniczeniami wzroku.

W trakcie spotkania był czas na wyrażenie podziękowania za pracę społeczną członkom ZK oraz „*za bezinteresownie świadczoną pomoc i pracę na rzecz środowiska*” członkom Koła wspierającym działania macierzystego ZK.

I tak dyr. biura ZO Podkarpackiego PZN niewątpliwie z wielką satysfakcją wręczała odznakę „**Przyjaciel niewidomych**” m.in.

Staroście Powiatu Mieleckiego **Andrzejowi Chrabąszczowi** - odebrał ją przedstawiciel Starosty - p. **Andrzej Kurdziel** (*członek Zarządu Powiatu Mieleckiego*), który w jego imieniu podziękował za odznaczenie oraz odczytał i przekazał na ręce prezesa Borońskiego

od niego okolicznościowy **List gratulacyjny**. Podobnie ją uhonorowano ks. **Krzysztofa Dynarowicza** oraz nieobecną z powodu choroby dyr. PCPR p. **Barbarę Wdowiarz** - przyznana odznaka zostanie wręczona przy innej okazji.

Odbyło się uroczyste wręczanie

okolicznościowych **Dyplomów** wraz z nieodłącznym kwiatkiem członkom ZK, czyli: **Zofii Jaje, Marii Łuszcz, Teresie Rzepeckiej, Janowi Słombie i Ryszardowi Walatowi** (*nieobecnym Januszowi Bielakowi i Ewie Maziarz -przewodniczącej KRK - dyplomy zostaną wręczone w siedzibie Koła*) – czynili to Małgorzata Musiałek wraz prezesem i vice prezesem mieleckiego Koła PZN.

Podobne słowa uznania kierowano wobec wszystkich szeregowych członków Koła PZN, którym nie jest obca aktywność i praca na rzecz omawianej społeczności, czyli wobec **Kazimierzy Jakielaszek** oraz **Heleny Szadkowskiej** obecnych na tym

spotkaniu, jak i tych, którym wyróżnienia wręczone zostaną w Kole, czyli „pod adresem” **Leszka Błachowicza, Marii Liniewicz, Eligiusza Więclawskiego, Emilii Wilk i Stanisława Wyzgi**.

Podejrzewam, że z równie wielką satysfakcją dyr. biura ZO PZN Małgorzata Musiałek honorowała wielkie zaangażowanie w pracę na rzecz środowiska prezesa **Henryka Borońskiego** i vice prezes **Agaty Pogody** poprzez wręczenie Im stosownego pamiątkowego pucharu.

Po zakończeniu około godz. 17⁰⁰ części oficjalnej wzniesiono szampanem tradycyjny okolicznościowy toast, po którym spożyto obiad i ... rozpoczęła się część zabawowa szczególnych uroczystości „pod czujnym okiem” nieznanego mi z imienia **Didżeja**.

Wedle relacji **Agatki Pogoda** – osoby nr 2 ZK Koła PZN w Mielcu – „*Ludzie ową okazję do zabawy wykorzystali do maksimum bawiąc się prawie do godz. 24⁰⁰. Korzystali z tego, co umożliwił im macierzysty ZK oraz właściciel Restauracji „Retro Park”, która – jak się okazało –pod wieloma względami jest niezwykle przyjazna niepełnosprawnym.*

Bawiło się non stop ponad 50 osób, które na pewno długo będą pamiętać Jubileuszową uroczystość i kończącą ją zabawę.

Bawiliśmy się – dodała - w naprawdę porządnym lokalu, przy profesjonalnej obsłudze, suto zastawionych stołach porządnym jedzeniem” – tym stwierdzeniem zakończyła swą relację.

Nam wypada wszystkim zrzeczoną w Kole PZN Mielec pogratulować takiego ZK,

który tak od lat udziela się na rzecz środowiska; zaś Jemu wielkiej determinacji – nie tylko w statutowej pracy na rzecz środowiska – ale i w przygotowanie zrelacjonowanego Jubileuszu, który został przygotowany i zrealizowany wedle ciekawego pomysłu, z wielkim rozmachem – wręcz wzorowo, czego Serdecznie Gratulujemy.

Zygflor

2013-11-01

P.s.

Msza św. w intencji ludzi aktualnie zrzeszonych w mieleckiej strukturze PZN oraz tych wszystkich, którzy byli przed nimi jej członkami na przestrzeni ostatnich 60-lat - z okazji Dnia Białej Laski, jak i szczególnego Jubileuszu - została odprawiona 19. 10. 2013 r. przez ich duszpasterza ks. Krzysztofa Dynarowicza.

Rys historyczny tejże struktury autorstwa prezesa Borońskiego opublikujemy w najbliższym wydaniu „Przewodnika”.

Korespondencja z Dębicy:

Nasze Święto

Już tradycyjnie – tak jak co roku - bardzo uroczyście obchodziliśmy nasze święto potocznie w środowisku zwane „Dniem Białej Laski”; zrealizowaliśmy je **9 października 2013 r.** w dębickim Domu Kultury „Śnieżka”.

Gośćmi honorowymi tego spotkania byli: prezes ZO Podkarpackiego PZN - **Ryszard Cebula** , dyrektor biura ZO PZN - **Małgorzata Musiałek** , zastępca Dębickiego Starosty - **Michał Prażak**, **Jerzy Gągala** wiceburmistrz Miasta Dębica, proboszcz z dębickiej parafii p.w. Ducha Św. - ks. **Jan**

Krupa oraz **Wojciech Iwasieczko** - dyrektor Szkoły podstawowej nr 11 w Dębicy.

Inaugurując szczególne spotkanie prezes ZK **Małgorzata Hebda** „od serca” przywitała wszystkich, którzy na nie przybyli.

W „rewanżu” otrzymaliśmy ciepłe i wzruszające życzenia wraz z zapewnieniami o stałej pamięci o nas i naszych potrzebach od w/w, co nas niezmiernie usatysfakcjonowało.

Punktem kulminacyjnym tej uroczystości był występ uczniów

Szkoły Podstawowej nr 11 w Dębicy, którzy pod okiem swoich wychowawców przedstawili wrażliwy, pełen przeżyć montaż słowno – muzyczny.

Po części artystycznej - kontynuując szczególne spotkanie - korzystając z takiej okazji resztę czasu spędziliśmy przy obficie zastawionych stołach na wspólnych – integrujących środowisko – rozmowach, wspomnianiu minionego czasu, czy wymianie własnych doświadczeń lub udzielaniu sobie nawzajem rad i spostrzeżeń.

Dzięki tak przeżyтым chwilom nie czujemy się być ludźmi samotnymi. Takie spotkania stają się okazją do bliższego poznania, by potem móc z sentymentem do nich powracać.

Z tejże okazji:

ZK PZN w Dębicy pragnie wszystkim ludziom zrzeszonym w swoim – i nie tylko – Kole złożyć najserdeczniejsze życzenia zdrowia, zadowolenia z życia oraz siły w pokonywaniu życiowych ograniczeń związanych z naszą niepełnosprawnością.

Ostateczna konkluzja tych życzeń, to sformułowanie: „*Niech wszystkim na co dzień towarzyszy uśmiech, uczucie radości oraz życiowy optymizm*”.

autor relacji: ***Ewa Smołucha***

2013-11-15

Witryna poetycka

DAR

Pozwoliłeś mi o Panie Twój świat zobaczyć wspaniały
- zachwycać się pięknem stworzonym przez Ciebie.
Moim chorym oczom dałeś czas najtrafniejszej terapii dla nich.

Piękno barw, którymi namalowałeś wieczną farbą ten świat
- nie da się określić słowami, które znam.
Były one najlepszym balsamem - kompresem kojącym ich ból.

To wszystko, co widziały me oczy, a co się w nich odbijało
- niejeden z was chciałby ujrzeć dziś,
lecz niemożliwe to już dzisiaj jest.

**Za ten dar , który Dałeś mi Panie mój,
co dzień będę dziękować Ci.**

Ewa Smołucha

noc 28/29.10.2013 r.

Pierwszą tegoroczną Witrynę poetycką inauguruję inaczej – rozpoczynam ją wierszem ...

Na początku wyeksponowałem wiersz wschodzącej poetyckiej gwiazdy wywodzącej się z naszego środowiska, aby – nie ukrywam – „wstrząsnąć” tymi wszystkimi, z którymi przed 10-laty inaugurowałem wydawanie – publikowanie „Przewodnika”.

Uważam, że Poeta, to wybraniec bogów obdarzony wielkim DAR-em i wielkim Jego (Poety) grzechem jest będąc obdarzonym takim talentem nie chce przekazywać innym tego, co widzą Jego oczy, co wzrusza Jego serce lub co czuje Jego dusza...

To, co sformułowałem powyżej chyba określa się mianem prowokacji ...

Zygflor

2013-11-01

Fotorelacja z obchodów DBL w Kołach terenowych PZN

